

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4P/35/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315206058
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2015:5315206058.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou v právnej veci navrhovateľky I. K., J.. XX.XX.XXXX, Q. XXX/XX, Č., zast. JUDr. Antonom Kupšom, advokátom so sídlom Moyzesova 34, Čadca proti odporcovi P. K., J.. XX.XX.XXXX, Z. P. XXXX/X, G., za účasti maloletého O. K., J.. XX.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, v konaní o rozvod manželstva a prísl. takto

r o z h o d o l :

I. Manželstvo účastníkov konania - navrhovateľky I. K., V.. Z., J.. XX.X.XXXX a odporcu P. K., J.. XX.XX.XXXX uzavreté dňa XX.X.XXXX zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Č., zväzok XX, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XX r o z v á d z a.

II. Maloleté dieťa - O. K., nar. XX.X.XXXX na čas po rozvode z v e r u j e do výchovy a starostlivosti matky, ktorú poveruje správou majetku a zastupovaním maloletého v bežných veciach.

III. Otec j e p o v i n n ý platiť výživné na mal. O., J.. XX.X.XXXX vo výške 150 € mesačne k rukám matky vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred.

IV. Otec m á p r á v o styku s mal. O., J.. XX.X.XXXX na základe vzájomnej dohody rodičov s ohľadom aj na zdravotný stav a školské povinnosti maloletého.

Matka j e p o d o h o d e p o v i n n á dieťa na styk pripraviť v dohodnutý čas v mieste svojho bydliska a otec j e p o v i n n ý dieťa matke odovzdať v dohodnutý čas v mieste bydliska matky s tým, že matka má právo otcovi styk odmietnuť, pokiaľ bude pod vplyvom alkoholu.

Otec, matka s ú p o v i n n í 24 hodín vopred oznámiť nemožnosť styku v dohodnutý čas z objektívnych dôvodov.

V. Žiadny z účastníkov konania n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 18.6.2015 navrhovateľka podala návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu O. K., J.. XX.X.XXXX na čas po rozvode. Manželstvo uzavrela dňa XX.X.XXXX. Z manželstva pochádza jedno mal. dieťa - mal. O., nar. XX.X.XXXX. Posledným spoločným bydliskom bola Č., U. ulica. Pred uzavretím manželstva poznala odporcu 5 rokov. Manželstvo uzavrela preto, lebo bola tehotná. Po uzavretí manželstva bývali v prenajatom byte v Č.. Ihneď po uzavretí manželstva vznikali v manželstve problémy. Odporca neprejavoval záujem o rodinu, o syna, veľmi veľa času trávil so svojimi kamarátmi, s ktorými požíval alkohol. Je vulgárny a vulgárne výrazy používa pred synom, čo má negatívny dopad na výchovu syna. Často navrhovateľku pod vplyvom alkoholu fyzicky a slovne napádal, bol agresívny. Bola

nútená opustiť aj s dieťaťom spoločnú domácnosť. Následne sľúbil, že zmení správanie, preto sa vrátila. K náprave nedošlo. Odporca nemá snahu zmeniť svoje správanie. V manželstve chcela zotrvať kvôli mal. dieťaťu. Odporcove fyzické a psychické útoky boli dennodenné, neustále navrhovateľku ponižoval. Z tohto dôvodu, keďže situácia gradovala, navrhovateľka definitívne opustila spoločnú domácnosť a podala návrh na rozvod manželstva. Toho času manželia žijú oddelene a nezdievajú spoločnú domácnosť. Manželstvo neplní spoločenskú funkciu, manželia sa vzájomne odcudzili, ide o formálny zväzok. Dieťa na čas po rozvode navrhla zveriť matke, vie sa o dieťa postarať a zabezpečiť mu vhodné podmienky pre ďalší fyzický a psychický rozvoj. Žiada, aby otec bol zaviazaný povinnosťou platiť výživné 150 € mesačne. Pokiaľ ide o byt v G., tam býva odporca so svojimi spolupracovníkmi. Spoločné bývanie mali však manželia v Č.. Keď sa 2 - 3 týždne, niekedy aj 4 týždne neukázal, vtedy zašla za ním do G.. Definitívne od mája 2015 však býva sama v Č.. Vo veci 9P/6/2015 vzala návrh späť, pretože jej sľúbil, že sa zmení a navrhovateľka mu verila. Keby nebola tehotná, do manželstva by nevstúpila. Už pred uzavretím manželstva pozorovala vplyv kamarátov a alkoholu na odporcu v negatívnom slova zmysle. Jedenkrát bola na ošetrení, keď ju kopol do stehna. Pri ďalšom fyzickom napadnutí bola aj na polícii. Pokiaľ ide o spoločné hospodárenie, odporca zaplatil nájomné, urobil nákup, všetko ostatné musela platiť navrhovateľka z rodičovského príspevku a vypomáhali jej rodičia. Rodinné prídavky nepoberajú, pretože odporca je český živnostník a mal to vybaviť on na území Českej republiky. Nevybavil. O mal. dieťa sa prevažne stará navrhovateľka, aj sa starala. Pracuje ako živnostník na stavbe, vykonáva stavebné práce, hlavne prácu tesára. Pokiaľ ide o osobné motorové vozidlá, tieto strieda. 100 € jej poskytoval výživné odporca, poisťku platí navrhovateľka vo výške 20 €, lieky 16 €, logopédia 13 €, strava v materskej škole 25 €, oblečenie vzhľadom k tomu, že je dieťa hyperaktívne a veľa vecí ničí, veľké finančné prostriedky vynakladá na odev, obuv, zvýšené výdavky sú s nástupom do materskej školy. Bola prítomná pri prevzatí predvolania odporcu na termín pojednávania. Uviedol, že s rozvodom súhlasí. Jeho ďalší postup, kedy žiadal odročiť pojednávanie, preto vyhodnotila ako účelový postup, rovnako jej právny zástupca.

Právny zástupca navrhovateľky nad rámec písomného znenia návrhu uviedol, že medzi manželmi nedošlo k uzavretiu rodičovskej dohody, na základe ktorej by sa rodičia dohodli, že dieťa potrebuje výživné vo výške 100 € a obidvaja by s tým prejavili súhlas. Postup odporcu bol jednostranný a ultimatívny. Oznamil navrhovateľke, že jej bude poskytovať výživné vo výške 100 €. Takýto jednostranný a ultimatívny prístup nevystihuje ani potreby dieťaťa a neznamená ani prejav vôle navrhovateľky, ktorá by bola uzavrela takúto rodičovskú dohodu na výšku výživného. Je však pravdou, že výživné v takejto výške odporca platil.

Z procesného hľadiska súd podľa § 101 ods. 2 OSP konal a rozhodol v neprítomnosti odporcu. Vychádzal zo spisového materiálu a z listinných dôkazov. Návrh s procesnými poučeniami prevzal odporca dňa 15.7.2015. Do 1.9.2015 sa písomne k návrhu nevyjadril. Termín pojednávania, ktorý bol vytýčený na deň 3.9.2015 prevzal v dostatočnom časovom predstihu dňa 19.8.2015, pričom zákon vyžaduje lehotu 5 dní podľa § 115 ods. 2 OSP. Žiadosť o odročenie pojednávania odporca doručil až dňa 28.8.2015 bez toho, že by konkretizoval a preukázal závažnosť tvrdeného dôvodu, pre ktorý žiadal pojednávanie odročiť. Uviedol: „Žijem a pracujem v zahraničí a momentálne okolnosti mi neumožňujú dostavenie sa na pojednávanie a preto žiadam o preloženie pojednávania na iný termín, ktorý by bol v rámci možnosti preložený aspoň po 15. dni v mesiaci, kedy už nie som natoľko vyťažovaný a bol by som schopný sa dostaviť na pojednávanie.“ Takéto tvrdenie súd vyhodnotil ako všeobecné, nepreskúmateľné a navyše nedoložené žiadnym dôkazom, ktorý by objektivizoval tieto subjektívne tvrdenia odporcu. Preto dôvody pre odročenie pojednávania súd vyhodnotil ako dôvody, ktoré nie sú závažného charakteru a závažnosť charakteru odporcu nepreukázal ani dôkazmi. Závažnosť dôvodov súd hodnotil podľa § 101 ods. 2 OSP a § 119 OSP. V žiadosti o odročenie pojednávania nebolo uvedené, kedy tieto závažné dôvody zistil, v čom konkrétne spočívajú, dôvody neboli preukázané. Súd konal a rozhodol v neprítomnosti odporcu, čo oznámil odporcovi mailovou poštou dňa 2.9.2015 o 9.50 hod. na čl. 38 spisu. Odporca bol zároveň upozornený, že súd bude konať v jeho prítomnosti v prípade, že odročí pojednávanie, súd rozhodne o zavinených trovách. Jednoznačne odporcovi oznámil, že pojednávanie dňa 3.9.2015 neodročuje, pretože dôvody odporcu nevyhodnotil ako závažné dôvody pre odročenie pojednávania podľa § 101 ods. 2 OSP, § 119 OSP.

Ďalej súd vychádzal zo záveru, že odporca sa sám obral o možnosť byť prítomný na pojednávaní a produkovať tvrdenia a dôkazy, či už osobne alebo dorúčením písomného vyjadrenia k návrhu.

Sobášnym listom mal súd preukázané, že navrhovateľka a odporca uzavreli manželstvo dňa XX.X.XXXX. Manželstvo je zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Č., zväzok XX, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XX. Tým mal preukázané, že ku dňu rozhodovania manželstvo existuje v nadväznosti na § 154 ods. 1 OSP. K rozvodu manželstva možno pristúpiť len u existujúceho manželstva.

Rodným listom mal súd preukázané, že z manželstva sa narodilo mal. dieťa O. K., J.. XX.X.XXXX, zapísané v knihe narodení matričného úradu Č., zväzok XX, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XXX. Tým mal súd preukázané, že v nadväznosti na § 113 ods. 1 OSP s konaním o rozvod manželstva je zo zákona spojené aj konanie o úpravu pomerov manželov k mal. dieťaťu z tohto manželstva na čas po rozvode.

Z potvrdenia mesta Č. na čl. 5 spisu súd mal preukázané, že odporca je evidovaný na trvalý pobyt mesto Č., navrhovateľka na pobyt Č. - W. E., Q. XXX/XX. Z návrhu vyplýva, že fakticky spoločným bydliskom bola Č.M., U.. Tým mal súd preukázané, že posledné spoločné bydlisko manželov bolo v obvode Okresného súdu v Čadci, čím je daná výlučná príslušnosť Okresného súdu v Čadci podľa § 88 ods. 1 písm. a) OSP. Z pripojeného spisu 9P/6/2015 a z uznesenia č.k. 9P/6/2015-22 zo dňa 9.3.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.4.2015, súd mal preukázané, že konanie o návrhu matky na určenie výživného a zverenie do osobnej starostlivosti matky bolo zastavené na základe späťvzatia návrhu matky. Zo späťvzatia návrhu na čl. 18 uvedeného spisu vyplýva, že k späťvzatiu došlo z dôvodu obnovy spolužitia, pričom odporca znova zabezpečoval chod domácnosti z ekonomického hľadiska. Na pojednávaní vo veci 4P/35/2015 navrhovateľka uviedla, že odporca jej pred uvedeným pojednávaním vo veci 9P/6/2015, ktoré bolo vytýčené na deň 12.3.2015, sľúbil, že sa zmení a sľub opakovane porušil.

Z potvrdenia OR PZ v Čadci č.k. ORP-P-709/2013 zo dňa 30.9.2013 na čl. 6 spisu mal súd preukázané, že navrhovateľka oznámila polícii, že ju odporca v prenajatom byte v Č. J. U. W. Č.. XXX/XXA opakovane fyzicky napadol. V čase útoku bol pod vplyvom alkoholu.

Z potvrdenia OR PZ v Čadci č.k. DÚ:108/2011 zo dňa 19.1.2011 mal súd preukázané, že navrhovateľka oznámila fyzické napadnutie zo strany odporcu dňa 19.1.2011 v čase okolo 15.45 hod. v mieste bydliska U. Č.. XXX/XXA.

Uvedenými potvrdeniami súd mal preukázané, že opakovane odporca sa dopúšťal voči navrhovateľke fyzickej agresivity, bol slovne a fyzicky agresívny. Tým mal súd zároveň preukázané, že konal pod vplyvom alkoholu. Tým mal súd zároveň preukázané, že fyzickej a slovnej agresivity sa dopúšťal v prítomnosti mal. dieťaťa, čo potvrdila navrhovateľka výsluchom na pojednávaní.

Potvrdením mesta Č. na čl. 34 spisu mal súd preukázané, že navrhovateľka - matka býva po opustení spoločnej domácnosti v 4-izbovom byte svojich rodičov Š. Z. M. I. Z.. Rodičia sú zamestnaní. V byte býva aj sestra O. Z., ktorá je zamestnaná a bude sa z bytu sťahovať. Matka má v osobnej starostlivosti mal. syna O., ktorý od septembra bude navštevovať Materskú školu N., Č.. Je na predĺženej materskej dovolenke zo zdravotných dôvodov syna. Jej príjmom je rodičovský príspevok a 100 € výživné, ktoré posielala manžel. Prídavok na dieťa nepoberá, pretože manžel je český živnostník. Navrhovateľka z bytu od manžela odišla a od tej doby sa otec s mal. synom nestretol. Matka je s manželom v telefonickom kontakte. Iný príjem nemá. Nemá inú vyživovaciu povinnosť. Bytové podmienky sú vhodné, ekonomické pomery slabé. Navrhovateľka - matka nemá záznam v registri trestov, nebola prejednávaná priestupkovou komisiou, nevlastní žiaden hnuteľný, ani nehnuteľný majetok. Je schopná zabezpečiť synovi dôstojné životné podmienky a potreby.

Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na čl. 35 spisu súd mal zistené, že z manželstva pochádza len mal. O. K.. Matka v máji 2015 opustila spoločné bydlisko a vrátila sa ku svojim rodičom do 4-izbového bytu v Č.. V spoločnej domácnosti býva sestra, brat matky, ktorý sa blízkej dobe odsťahuje. Matka s dieťaťom bude mať k dispozícii samostatnú miestnosť. Matka je na predĺženej materskej dovolenke z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa s príjmom 204 €. Prídavok na dieťa nepoberá. Zo svojho príjmu prispieva rodičom na energie a stravu 100 € mesačne. Uhrádza aj poistenie dieťaťu vo výške 20 € mesačne. Mal. O. K. od 1.9.2015 ide o materskej školy. Je alergik, má problémy s hornými a dolnými dýchacími cestami, preto mu matka zakupuje rôzne vitamíny a liečivá. Otec mal. dieťaťa, podľa vyjadrenia matky, pracuje ako SZČO v stavebnej oblasti v G., kde býva v prenajatom

byte. Počas manželstva sa rodine vôbec nevenoval. Okrem výživného dieťaťu nezabezpečuje žiadne potreby. Kolízny opatrovník navrhol dieťa zveriť matke a zaviazať otca platením výživného.

Podľa § 1 ods. 1 Zákona o rodine manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 1 ods. 2 Zákona o rodine účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí.

Podľa § 1 ods. 3 Zákona o rodine muž a žena, ktorí chcú spolu uzavrieť manželstvo (ďalej len "snúbenci"), majú vopred poznať navzájom svoje charakterové vlastnosti a svoj zdravotný stav.

Podľa § 22 Zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahu medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinnosti manželov podľa § 18 a 19.

Podľa § 18 Zákona o rodine manželka sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu; byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

Podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželka podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

Podľa § 19 ods. 2 Zákona o rodine o veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželka spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného z nich súd.

Podľa § 19 ods. 3 Zákona o rodine na výkon povolania a na pracovné uplatnenie nepotrebuje žiadny z manželov súhlas druhého manžela.

Súd dospel k záveru, že manželstvo účastníkov konania je trvalo a hlboko rozvrátené, neobnoviteľné a preto manželstvo rozviedol. Rozvod manželstva bude aj v záujme mal. dieťaťa, ktoré nebude vystavené stresu, nepokojom medzi rodičmi a agresivite slovnej i fyzickej odporcu voči matke, a to aj v prítomnosti dieťaťa.

Súd bol povinný zistiť aj príčiny rozvratu manželstva. Navrhovateľka sa na príčine rozvratu podieľala tým, že v rozpore s § 1 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine nevstupovala do manželstva s tým, že by vopred poznala charakterové vlastnosti odporcu za účelom vytvorenia trvalého životného spoločenstva, ktoré zabezpečuje riadnu výchovu detí. Nevstúpila do manželstva slobodne, dobrovoľne. Vstúpila do manželstva z dôvodu, že bola tehotná, pričom keby nebolo tejto okolnosti, manželstvo by nebola uzavrela. Už pred uzavretím manželstva pozorovala u odporcu negatívne povahové črty, ktoré v konečnom dôsledku viedli k rozvratu manželstva. Odporca už pred uzavretím manželstva mal sklon venovať sa kamarátom a alkoholu. Napriek tomu navrhovateľka uzavrela s odporcom manželstvo. Podľa názoru súdu sa bezdôvodne domnievala, že sa odporca zmení. Z jeho dovtedajšieho správania nevyplývalo, že je schopný svoj záväzok zmeny správania aj dodržať, čoho si navrhovateľka musela byť vedomá. Táto situácia sa opakovala ihneď po uzavretí manželstva až do rozvodu manželstva. Práve z týchto dôvodov, nestálych záväzkov odporcu o zmene správania, ktoré nikdy nedodrжал, manželstvo bolo zlé hneď odpočiatku uzavretia manželstva a situácia pretrvávala až do rozvodu manželstva, čoho

dôkazom je aj konanie vo veci 9P/6/2015, kedy naposledy navrhovateľka uverila odporcovi jeho sľuby, že sa zmení, vzala návrh späť a konanie bolo zastavené. Skutočnosť, že odporca nemyslí sľuby o zmene správania vážne, preukazuje aj to, že onedlho 18.6.2015 navrhovateľka bola nútená podať návrh na rozvod manželstva vo veci 4P/35/2015, pretože opakovane odporca svoje sľuby o zmene správania nedodržiaval. V máji opustila spoločnú domácnosť aj s dieťaťom. Napriek tomu, že navrhovateľka porušila svoje povinnosti podľa § 1 Zákona o rodine, čo bola jedna z príčin rozvratu manželstva, po uzavretí manželstva súd nezistil žiadne porušenie povinností navrhovateľky ako manželky podľa § 18, 19 Zákona o rodine. Po uzavretí manželstva povinnosti manžela podľa § 18, 19 Zákona o rodine porušoval výlučne odporca. Výlučne odporca svojím správaním spôsobil rozvrat manželstva.

Tým, že fyzicky a slovne bol agresívny voči navrhovateľke a to dlhodobo, opakovane, a to aj v prítomnosti mal. dieťaťa, porušoval povinnosť podľa § 18 Zákona o rodine - rovnosť manželov v právach a povinnostiach, povinnosť rešpektovať vzájomne svoju dôstojnosť (odporca ponižoval navrhovateľku), porušoval povinnosť vytvárať zdravé rodinné prostredie (slovné, fyzické útoky odporcu na navrhovateľku, stres, ponižovanie). Podľa § 18 Zákona o rodine porušoval povinnosť manžela „povinnosť žiť spolu“. Táto povinnosť neznamená len faktické spolužitie manželov, ale znamená, že manželia nežijú spolu len formálne, ale spoločne trávajú pracovné i mimopracovné aktivity. V konaní bolo preukázané, že odporca o navrhovateľku nezaujímal, netrávil s ňou pracovné i mimopracovné aktivity, nežil s ňou spoločne rodinný život. Odporca porušoval svoju výchovnú povinnosť, nestaral sa spoločne s navrhovateľkou o výchovu dieťaťa. Výchovu zabezpečovala takmer výlučne navrhovateľka. Výchovnú funkciu porušoval aj svojou slovnou a fyzickou agresivitou voči matke vytváraním nezdravého výchovného prostredia pre dieťa. Odporca porušoval aj svoju povinnosť podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine. O uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sa nestaral spoločne s navrhovateľkou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a neposkytoval svoju osobnú starostlivosť dieťaťu a domácnosti. O dieťa a domácnosť sa starala takmer výlučne navrhovateľka a v ekonomickej oblasti sa obmedzili aktivity odporcu len na zaplatenie nájomného, nákup, ostatné všetko musela zabezpečiť navrhovateľka zo svojho minimálneho príjmu za podpory rodičov. V dôsledku uvedených primárnych príčin rozvratu manželstva sekundárne zanikli aj ostatné funkcie manželstva, a to biologická, intímna a povinnosť manželov žiť spolu fakticky (v dôsledku primárnych príčin rozvratu, ktoré zapríčinil odporca, navrhovateľka v máji 2015 bola nútená opustiť spoločnú domácnosť).

Súd považoval uvedené manželstvo za hlboko, trvalo rozvrátené, neobnoviteľné. Pokusy navrhovateľky o zmenu správania odporcu sa ukázali byť ako bezvýsledné a každý ďalší sľub odporcu o zmenu správania len ako účelový postup odporcu. Z toho dôvodu súd manželstvo rozviedol.

Podľa § 113 ods. 1 OSP s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode.

Z manželstva pochádza jedno mal. dieťa - mal. O. K., J.. XX.X.XXXX. V nadväznosti na § 154 ods. 1 OSP ku dňu rozhodovania súdu navštevuje materskú školu. Súd zo zákona bol povinný upraviť aj práva a povinnosti rodičov na čas po rozvode k mal. dieťaťu.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov. Skutočnosť, že odporca ultimatívne a jednostranne začal navrhovateľke poskytovať výživné na mal. dieťa vo výške 100 € mesačne, súd nevyhodnotil ako dvojstranný právny úkon - rodičovskú dohodu, na základe ktorej by sa rodičia dohodli o výške potrieb mal. dieťaťa a o výške výživného 100 €, ktorá by pokrývala potreby mal. dieťaťa. Z tohto dôvodu, že výživné vo výške 100 € mesačne súd nevyhodnotil ako rodičovskú dohodu, neskúmal zmenu pomerov podľa § 78 ods. 1, 3 OSP od uzavretia dohody do podania návrhu na rozvod manželstva. Nanovo skúmal skutočnú potrebu mal. dieťaťa, možnosti a schopnosti rodičov.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

Podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

Podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Pokiaľ ide o zverenie mal. dieťaťa do výchovy a starostlivosti jednému z rodičov na čas po rozvode, súd zveril mal. dieťa do výchovy matky. Poveril ju zastupovaním maloletého a správou majetku maloletého v bežných veciach. Kolízny opatrovník vyhodnotil starostlivosť matky o maloletého ako vzornú. Otec neposkytuje dieťaťu žiadnu osobnú starostlivosť a neprejavil záujem o zverenie maloletého do svojej starostlivosti. Súd vychádzal aj z negatívneho správania odporcu v prítomnosti mal. dieťaťa vo vzťahu k matke z fyzickej a slovnej agresivity. Dospel k záveru, že nie je dôvod meniť stabilitu výchovného prostredia mal. dieťaťa. Mal. dieťa po svojich zážitkoch zo spolužitia navrhovateľky a odporcu potrebuje klud, bezstresové prostredie, osobnú starostlivosť, ktorú v danom prípade optimálne zabezpečuje matka mal. dieťaťa.

Otcovi umožnil styk s mal. dieťaťom po dohode rodičov pri rešpektovaní práv dieťaťa (zdravotný stav, školské povinnosti), pri rešpektovaní bezpečnosti dieťaťa (matka má právo odmietnuť styk, pokiaľ otec bude chcieť realizovať styk s dieťaťom pod vplyvom alkoholu). Pokiaľ matka zistí, že otec realizuje styk s dieťaťom pod vplyvom alkoholu, aj keď dieťa preberá triezvy, má právo podať návrh na zmenu tohto výchovného opatrenia, na zmenu úpravy styku otca s mal. dieťaťom pod dohľadom matky. Obidvaja rodičia sú povinní oznámiť nemožnosť styku 24 hodín vopred, ale len z objektívnych dôvodov.

Vyživovaciu povinnosť k mal. dieťaťu majú obidvaja rodičia. Vyživovacia povinnosť podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine trvá dovtedy, dokedy dieťa nie je schopné samé sa živiť. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obidvaja rodičia sú povinní prispievať na výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení tejto vyživovacej povinnosti však súd berie do úvahy aj osobnú starostlivosť matky o mal. dieťa a domácnosť mal. dieťaťa (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine) a taktiež berie do úvahy § 62 ods. 5 Zákona o rodine, že výživné dieťaťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov pri skúmaní ich schopností a možností a majetkových pomerov a neprihliada preto súd na výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v porovnaní s vyživovacou povinnosťou dieťaťa, ktorá má prednosť pred takýmito výdavkami rodiča.

Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané, že výdavky mal. O. vzrástli s nástupom do materskej školy. Jeho výdavky sú zvýšené v porovnaní s inými deťmi aj v príčinnej súvislosti s hyperaktivitou dieťaťa. Dopad na výdavky sa prejavuje vo väčšej spotrebe oblečenia, obutia, hračiek, pomôcok. Matka je na predĺženej materskej dovolenke zo zdravotných dôvodov syna. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že dieťa je alergik, má problémy s hornými a dolnými dýchacími cestami, preto mu matka zakupuje rôzne vitamíny a liečivá. Matka platí na dieťa poisťku 20 €, lieky 16 €, logopédia 13 €, strava v materskej škole 25 €, oblečenie, obutie v dôsledku hyperaktivity a hračky. Celkové náklady nevyhnutné na výživu dieťaťa (v týchto nákladoch nie sú započítané odôvodnené potreby dieťaťa na tvorbu úspor) súd ustálil sumou 225 €.

Do uvedenej sumy súd započítal súd aj alikvótnu časť nákladov spoločnej domácnosti, v ktorej teraz matka s mal. dieťaťom žije, pripadajúca na jednu osobu - mal. dieťa (elektrická energia, plyn, teplo, voda, stravovanie mimo materskú školu, odpad, hygiena dieťaťa a domácnosti, práce prostriedky, mycie prostriedky, atď.). V tomto smere bolo potrebné vychádzať zo zásady potenciality. Matka nemohla preukázať vynaloženie nákladov, ktoré si reálne nemôže dovoliť, ale na ktoré má potencionálne dieťa nárok v porovnaní s priemernými detskými nárokmi detí v jeho veku, v jeho kategórii. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity a to aj s poukazom na tú skutočnosť, že odporca na seba berie neprimerané majetkové riziká a neprimerané výdavky (trávenie voľného času s kamarátmi, požívanie alkoholických nápojov). Výživa dieťaťa má prednosť pred týmito neprimeranými výdavkami otca. Z toho dôvodu súd započítal aj potencionálne výdavky dieťaťa na kultúru, šport, ktoré by mohlo dieťa mať, keby matka mala na to vytvorené podmienky. Dieťa má právo podieľať sa na majetkovej úrovni otca. Do týchto potencionálnych výdavkov dieťaťa preto bolo potrebné započítať aj rekreačné potreby, zvlášť, keď dieťa trpí chorobami horných a dolných dýchacích ciest a aj zo zdravotného, nielen rekreačného hľadiska, potencionálne je nevyhnutné, aby sa rekreovalo v teplých prímorských oblastiach a vo vysokohorských oblastiach. Celkové náklady na dieťa tak súd ustálil sumou 225 € mesačne.

Vyživovaciu povinnosť medzi rodičov rozdelil tak, že matka časť svojej vyživovacej povinnosti spláca naturálnym spôsobom - osobnou starostlivosťou o dieťa útleho veku, osobnou starostlivosťou o domácnosť dieťaťa, o jeho výchovu a vzdelanie, na ktorých sa otec vôbec nepodieľa. Súd toto okolnosť vyhodnotil v nadväznosti na § 62 ods. 4 Zákona o rodine a určil rozsah vyživovacej povinnosti matky v rozsahu 1/3 a vyživovaciu povinnosť otca v rozsahu 2/3. Matka časť svojej vyživovacej povinnosti spláca naturálne, osobnou starostlivosťou na rozdiel od otca, ktorý má k dispozícii väčší časový priestor,

ktorý môže využiť na zvýšenie príjmu a zvýšenie vyživovacej povinnosti. Matke tak určil 1/3 vyživovacej povinnosti z celkovej vyživovacej povinnosti 225 €. Vyživovacia povinnosť matky je stanovená v prejudiciálnej rovine vo výške 75 € mesačne.

Vyživovacia povinnosť otca je stanovená v rozsahu 2/3 ($2 \times 75 = 150$ €), teda vo výške 150 € mesačne.

Pokiaľ ide o možnosti a schopnosti rodičov platiť uvedené výživné, súd vychádzal z nasledovných zistení a z nasledovných záverov.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že otec pracuje na stavbách ako tesár. Pracuje ako SZČO, teda samostatne zárobkovo činná osoba - živnostník. Už dňa 15.7.2015 (rozhodnuté bolo dňa 3.9.2015) prevzal odporca návrh, procesné poučenia k vyjadreniu k návrhu. Bolo mu zrejmé, v akej výške matka požaduje výživné. K návrhu sa nevyjadril. Nereagoval ani na výzvu súdu, ktorá mu bola doručená dňa 15.7.2015, podľa ktorej mal obratom doručiť potvrdenie o priemernom mesačnom čistom zárobku, resp. o iných príjmoch (o daňovom základe), s rozpisom pravidelných mesačných výdavkov vrátane účtovných a iných dokladov, mal uviesť náklady na bývanie, elektrinu, kúrenie, SIPO, náklady na stravu, ošatenie (čl. 20). Túto svoju povinnosť nesplnil do termínu pojednávania a rozhodnutia dňa 3.9.2015. Súd preto aplikoval § 63 ods. 1 Zákona o rodine a vychádzal zo záveru, že odporca ako rodič nepreukázal súdu príjmy z inej, než závislej činnosti podliehajúce dani z príjmu, nepredložil podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a preto vychádzal súd z predpokladu, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje 20-násobok sumy životného minima. Z takej sumy určil vyživovaciu povinnosť otca 150 € mesačne a podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine mal za to, že je v schopnostiach a možnostiach a majetkových pomeroch otca, aby takéto výživné dieťaťu platil. Súd sa domnieva, že práca tesára je lukratívnou zárobkovou činnosťou a to aj v čase tzv. krízy. Vychádzal aj z možností odporcu, ktoré vyplývajú z jeho subjektívnych vlastností. Je to fyzicky zdatná osoba mladého veku, dobrého zdravotného stavu, čo vyplýva zo skutočností, že za iných okolností by nemohol vykonávať prácu tesára vo výškach. Prácu vykonáva dlhodobo, má dlhodobé pracovné skúsenosti. Uvedené pracovné činnosti sú žiadanými pracovnými činnosťami. V naznačenom smere odporca má dostatok pracovných príležitostí. Taký záver súdu možno podporiť aj tým, že pokiaľ odporca má finančné prostriedky na pravidelné požívanie alkoholických nápojov a pravidelné trávenie času s kamarátmi, musí mať finančné prostriedky aj na výživu mal. dieťaťa, ktorá je prioritná v porovnaní s vyživovaním samotného odporcu.

Pokiaľ súd zvažoval podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine majetkové a iné možnosti a schopnosti matky platiť svoju časť výživného vo výške 75 € mesačne, dospel k záveru, že ku dňu rozhodovania podľa § 154 ods. 1 OSP bude v možnostiach a schopnostiach matky vyživovaciu povinnosť v takejto výške platiť, pretože dieťa bude v školskom zariadení a matka si môže aspoň na čiastočný úväzok zabezpečiť výkon práce, aby následne po príchode dieťaťa zo škôlky sa mohla výchovne i osobne dieťaťu venovať vzhľadom k jeho zdravotnému stavu a hyperaktivite, ako aj školským povinnostiam, tráveniu voľného času. Preto, aj keď toho času jej príjem neumožňuje výživné v takej výške 75 € mesačne platiť, z hľadiska potenciality áno. Súd zároveň dáva matke do pozornosti, že v prípade, ak by nebolo možné zabezpečiť príjem matky v naznačenom smere ani za pomoci úradu práce, je potom potrebné výživu a nevyhnutné náklady matky riešiť príspevkom na výživu rozvedeného manžela podľa § 72 ods. 1 Zákona o rodine, pretože výživné dieťaťa má slúžiť na výživu dieťaťa a nie na výživu matky. Ak matka v dôsledku starostlivosti o dieťa, nemožnosti sa zamestnať, aj keď je rozvedená, nie je schopná sa sama živiť, môže požiadať od bývalého manžela, aby jej prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Zvlášť na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi a ktoré spočívali prevažne v osobne odporcu a jeho prístupe k plneniu manželských a rodičovských povinností.

Pokiaľ odporca s výškou výživného súhlasí nebude, súd bude nútený nariadiť znalecké dokazovanie na preukázanie jeho skutočných príjmov znalcom z odboru ekonomiky, ktorý preukáže, či odporca do svojich výdavkov zahrnul len také výdavky, ktoré súvisia s predmetom podnikania alebo aj výdavky, ktoré s predmetom podnikania nesúvisia a sú teda charakterizované ako príjem odporcu, z ktorého má právo súd vychádzať pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti. Keďže ku dňu rozhodovania takéto podklady odporca nedoručil, ani takéto stanoviská, súd vychádzal zo záveru, že námietky voči vyživovacej povinnosti 150 € mesačne nemá.

Aj keď navrhovateľke okolnosti prípadu umožňovali žiadať náhradu trov konania podľa § 144 ods. 1 OSP, pretože príčinou rozvratu bol takmer výlučne odporca. Navrhovateľka právo na náhradu trov konania podľa § 151 ods. 1 OSP neuplatnila. Súd rozhodol tak, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, je možné navrhnúť výkon rozhodnutia.

Podľa § 27 ods. 1 Zákona o rodine manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Podľa § 27 ods. 2 Zákona o rodine manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska.